

(chiar al... XI-lea!), de la trubaduri, trouveri, minnesingeri, trecând prin mărturiile scrise, lăsate tot de-a lungul secolelor, până la o chibzuită și benefic gândită ierarhizare a mediilor geografice, a școlilor muzicale, în esență a etapelor istoriei muzicii care au oferit – bogat, creatori de miniaturi, de lied-uri, multe devenite celebre.

Astfel, după o doctă analiză a rădăcinilor genului, a coagulării formei, a caracteristicilor acestei mirifice maniere expresive, trecem prin muzica italiană, cea engleză, franceză și germană, toate cu exemplificări succinte asupra creatorilor, titlurilor, ciclurilor. Avem apoi detalii despre **Marii Clasici**, **Autonomia Lied-ului în Secolul 19**, **Marii Romantici**, prezenți în teritoriile austro-german, italian, francez, german, referiri și analize ale creației de secol 20; nu sunt uitate culturile naționale *tinere*: muzica din Danemarca, Finlanda, Norvegia, Suedia, Cehia, Polonia, Ungaria, Belgia, Ungaria. Dar și un consistent capitol care grupează creația românească: o... *realitate a romantismului național*, compozitorii, de la George Scheletti, cu ample popasuri asupra creației enesciene, a lui **Mihail Jora**, **Tiberiu Brediceanu**, desigur, **Ionel Perlea**, **Tudor Ciortea**, până la contemporani. Peste 47 de nominalizări, cu alese cuvinte de subliniere a stilului, desigur a titlurilor lucrărilor, alături de versurile inspiratoare. (Am întâlnit cu bucurie și numele a doi creatori cu specială sensibilitate: **Smaranda Oțeanu Bunea** și **Sabin Păuța**). Ce documentare, ce muncă de cercetare!

Materialul informativ despre Festivalul și Concursul național de interpretare a lied-ului **Ionel Perlea**, lista repertoriului lucrărilor obligatorii (prime audiții) cântate de-a lungul deceniilor în cele 25 de ediții, de asemenea eseu neașteptat, dar bogat în considerații al **Ruxandrei Donose**, dau o inedită formă de încheiere pentru ediție, oferită în condiții de confort al lecturii.

Și pentru a respecta forma clasică de lied - ABA, închei tot cu un citat, la fel de celebru: *alles gute ding' sind drei!* Așadar, după remarcabilele, atât de utile volume, **PATRU SECOLE DE OPERĂ**, **PATRU SECOLE DE LIED**, aștept și

PATRU SECOLE DE... ORATORIU!

Daniela CARAMAN FOTEA

„Dinastia” VANICA

Pentru o generație, poate mai multe, numele este asociat splendidei melodii *Iubire, bibelou de porțelan*, devenită *evergreen* în florilegiul celor interpretate de formația Mondial și semnate de Romeo Vanica, creator cu harul melodic, armonia expresiei și măiestria muzicianului profesionist. Mai mulți decât fanii lui sunt

însă cei ce l-au respectat, păstrându-l, fără uitate, în permanența memoriei luminoase, pe tatăl său, **ION VANICA**, dirijor timp de decenii al Corului de copii Radio. Așa s-au mărturisit, o fac oricând este momentul, cei care și-au modelat glasurile sub gesturile *seniorului* VANICA.

Monografia dedicată, este semnată de **Mariana Popescu**, muzicolog cu experiență și talent în domeniu. Lansarea petrecută de curând, a avut loc, firesc, în foaierele Radioului (în 2015, Corul a împlinit 70 de ani de istorie). Tipărirea (Editura Muzicală, sub îngrijirea lui Costin Aslam), s-a înfăptuit la ideea doamnei profesor **Alina Pârvulescu**, secretar general al *Asociației naționale corale din România*, domnia sa însăși, fostă membră a formației. Care, mai mult decât o formulă artistică, o școală, a fost o... stare de muzică.

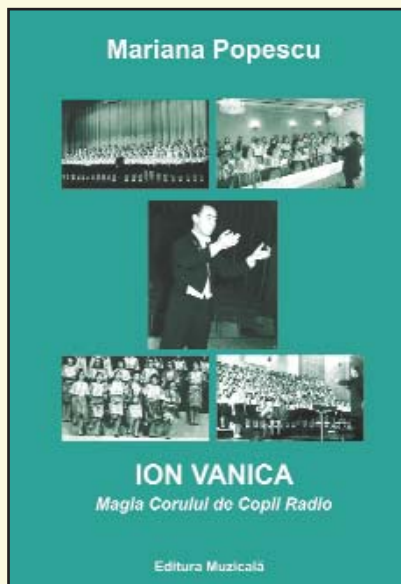
La început erau 12 copii. Mai apoi, la examenul de admitere se prezentau 1200 (!) de candidați... toți doritori de a se legitima sub emblemă, cu părinți mândri de a-și avea copilul într-o ambianță elitistă a culturii.

Printre cei care și-au cizelat glasurile și orizontul spiritual, așa, într-o joacă... disciplinată, sub gestul mângâietor și avizat al lui **ION VANICA**, s-au numărat: Ileana Cotrubaș, Ștefan Bănică – tatăl, teleastul Marin Traian, frații Crăsnaru, Silvia Voinea, Victor Vlase, Voicu Enăchescu, Cornelia Angelescu, Irina Bora, Petre Geambașu, capete de afiș printre cei care, aduc în volum mărturii emoționante despre maestrul lor (la turneul din Germania, 1957, erau 100 de membri – nominalizați în volum...). Merită citite; asemenea cuvinte laudative, la unison, se întâlnesc arareori. Li se adaugă evident, cele scrise de cei doi fii Vanica – Romeo și

Mihai (violonist, și el, compozitor).

Volumul este prețios: urcă scara timpului pas cu pas, scanând profilul unei epoci, aducând în atenție, inclusiv momente (felurite), din istoria Radio-ului: după un turneu la Berlin, de pildă, corul de copii a repetat programul la Ateneul Român, dar și... bisul... A fost *Ave Maria*. Motiv pentru care **ION VANICA** a fost exclus dintre angajații Radio-ului. După izbânzi naționale și internaționale aparte; deși munca dirijorului unui cor de copii presupune eforturi cu totul speciale, ea reînnoindu-se neconținut din pricina ”îmbătrânirii” componenților, noii veniți trebuind să fie mereu și mereu înscrși în ethos-ul și repertoriul general. **ION VANICA** a fost rechemat în Radio dar, după 10 ani (1968).

Cartea reproduce multe dintre cronicile scrise de nume reprezentative ale timpurilor, la concertele Corului: Petre Codreanu, Viorel Cosma, Alfred Hofnam, Edgar Elian, Anton Dogaru ș.a. Emisiuni de radio și televiziune. Prilej de a studia și maniera apreciativă în domeniu. Dar și modalitatea alcătuirii programelor de concert, de turneu (și în Japonia), a discurilor. Repertoriul corului avea acoperire în toată istoria

muzicii (de la Schubert, la... *Nea Alecu*). Minuțiozitatea Marianei Popescu a dat din nou roade...

Am decupat din scrisul foarte multor colaboratori, reprodus cu grijă de autoare, pe cel al lui Voicu Enăchescu, el însuși, astăzi, o proeminență în dirijatul coral, declarația fiind aparte: copilul, întrebat ce vrea să devină în carieră, a răspuns: " să fiu ca Dom Profesor". Cum era ION VANICA? Cel sub îndrumarea căruia Corul de copii dobândise și menținea, coeziunea, finețea nuanțelor, ritmica precisă, justetea intonației și, important, o personalitate sonoră pe care un cronicar – François Schapira, o denumea *Măiestrie și candoare*. Iar pretențiosul maestru Alexandru Pașcanu – prin poetica metaforă *un grup de îngeri fără aripi*...

Daniela CARAMAN-FOTEA

Regal la ONB

Deși răsfățată în sensul profesiei, care prin specificul ei mi-a deschis o imensă fereastră spre miracolul artei în general și a muzicii și dansului în special, facilitându-mi întâlnirea cu cele mai mari personalități mondiale ale genurilor sus amintite, tot au mai rămas câteva celebrități cu a căror infuzie de magnetism nu m-am întâlnit nici personal și nici în poveștile celor cu care au împărțit fulminantele lor succese.

Asta până de curând, când timpul și întâmplarea, prin modul inimitabil dar sigur de a aranja lucrurile, au umplut acest gol, odată cu subiectul evenimentului ce a avut loc în fierbinte după amiază de 16 iunie la ONB. Atunci, Prințul baletului, Sergiu Ștefanchi și-a invitat marea familie (*colegi, stele ale baletului românesc și mondial din generația de aur dar și vârfuli ale altor două trei generații ce i-au urmat cu cinste și har, profesori, coregrafi, regizori, muzicieni, critici de artă și admiratori fideli*), acasă la el, în templul artei, pentru a sărbători împreună, la o cupă de ambrozie, un foarte special moment din viața sa – o carte.

Și n-a lipsit nimeni. Pentru că cine nu a fost în foaierul operei era prezent în carte, creând astfel, acea atmosferă aristocrată, decentă dar pretențioasă în care respectul pentru și dinspre fiecare invitat s-a împletit firesc, melodic și discret cu filele destinului său. O carte, ..., de fapt Cartea, care cu ani buni în urmă i-a fost repetat sugerată de prietenul său marele balerin Rudolf Nureev ce intuise și recunoscuse în el artistul de irepetabilă anvergură, cartea, care după un larg arc peste timp a fost realizată de un alt prieten de-al său, publicistul Mihai-Alexandru Canciovici, probabil singurul în măsură să o scrie.

Se numește "Sergiu Ștefanchi – Un artist, Un destin, o stea" și cuprinde în ea cam tot ce a înfrumusețat și îmbogățit o jumătate de veac din cea mai pitorească, prolifică și exotică artă, dansul. Este o carte de istorii, de

viață, de suflet, de emoții, de confesiuni, de interferențe cu egale mari personalități din lume, de trăiri, de bucurii, de regrete, de vise, de împliniri, de atmosferă, de drame, de tristeți, de destin și destine. Este o carte în care Sergiu provocat cu înțelepciune, răbdare, rigoare, pasiune, și imensă experiență, de semnatarul ei Mihai Canciovici povestește cu obiectivitate, se destăinuie cu sinceritate și umor, trăiește și re trăiește cu memoria cinstită și corectă ineditele întâmplări ce i-au populat și marcat scena vieții artistice și personale.

Mai răzbește din ea profundul respect și eterna recunoștință pentru profesorii lui de la cea mai mare școală de balet din lume, Academia Vaganova din Sankt Petersburg, care i-au modelat trupul, sufletul și mintea, știință și artă pe care de o vreme, îmbogățită cu experiența proprie o oferă mai departe cu grijă, acuratețe și dăruire elevilor lui; respectul și iubirea pentru familie, prieteni și colegi care i-au fost alături la bine și la rău și farmecul unei călătorii prin hățișurile sufletești atât de zburcuate dar izvorătoare de momente sfinte ale unei lumi aparte, pe care nu numai că o povestește frumos în stilul-i caracteristic sergian dar o și observă obiectiv, pe alocuri chiar cu tăioasă acuitate.

O asemenea carte nu se scrie ușor. De aceea nu pot decât să admir și să aplaud proiectul și tehnica de lucru, cumva neobișnuite în care a fost concepută, ca și condeiul cald, concis, lipsit de asperități dar îmbibat cu infinită cunoaștere, pasiune și iubire pentru arta care i-a legat indestructibil pe cei doi prieteni din a căror permanentă colaborare s-a născut de fapt. Și tocmai această colaborare inedită dintre scenă și sală, dintre artist și meloman – baletoman, dintre creator și consumator, dintre expeditor și destinatar – el receptând actul artistic din singura postură necunoscută artistului; modul în care autorul l-a și ne-a ghidat în această călătorie prin timp și

timpuri; felul discret dar viguros prin care ne-a condus pe cărările lui; decența și rarul dar de a ști să asculte, făcându-i tăcerile atât de colorate, ca și experiența și harul de fin observator, au dat acestei cărți pe lângă farmec și o valoare de document.

Așa că după ce m-am bucurat nespuse de fermecătoria și emoționanta întâlnire – șuetă de familie - de la ONB și după ce-am savurat cartea citind-o pe nerăsuflăte, nu pot decât să adaug aplauzele mele la scenă deschisă pentru Sergiu și Mihai și din nou pentru Mihai și Sergiu. Bravo bravo bravo!

Doina MOGA

Elena Maria Șorban – Festivaluri, valuri.

Volumul *Festivaluri, valuri. Însemnări despre sărbătorile muzicii culte și cronică muzicală din România* semnat de Elena Maria Șorban a apărut în acest an la